

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27. juuni 2011. a määrus nr 60
 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord
 ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“
 Lisa 12
 (Kliimaministri 24.07.2023 määruse nr 39 sõnastuses)

**A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi
 ettevalmistamise täiendusõppe õppekava**

Teoriaõpe		Sõiduõpe	
	Õppetunde		Sõidutunde
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest		Juhi tööasend ja turvavarustus	
Iseseisvaks õppimiseks juhendamine		Mootorratta käsitlemine	
Mootorratta turvalisus			
Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites		Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel	
Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis		Mootorratta juhtimine erinevates liiklusolukordades	
Mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine			
Grupis sõit			
Möödasõit, möödumine ja ümberpõige		Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	
Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes		Mootorratta juhtimine plaanitud teekonnal	
Minimaalne õppetundide arv	10		10
Teoria- ja sõidueksam Transpordiametis			
Juhiloa saamine			

TEORIAÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
- 1.1.2. teab õppetöö korraldust;
- 1.1.3. teab õppetööd korraldavaid õigusakte ja dokumente;
- 1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määru sees seatud juhikoolituse eesmärgid.

1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;
- 1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplani;
- 1.2.3. teab, kuidas autokool toetab iseseisvat õppimist ja kellelt saab vajaduse korral abi.

1.3. Mootorratta turvalisus

Pärast koolitust õpilane:

- 1.3.1. mõistab mootorratta kasutusjuhendiga tutvumise olulisust;
- 1.3.2. teab mootorratta tüüpe ja nende erinevusi ning iga tüübi kohta tegureid, mis suurendavad riske;
- 1.3.3. teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid;
- 1.3.4. teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;
- 1.3.5. teab mootorrattale istumise ja sellelt mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid;
- 1.3.6. teab mootorratta eri mehhanismide tööpõhimõtteid;
- 1.3.7. teab kasutatavale mootorrattale ajakohaseid tehno seisundi nõudeid;
- 1.3.8. teab keskkonnanõudeid mootorratta kasutamisel;
- 1.3.9. teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.

1.4. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

- 1.4.1. teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada;
- 1.4.2. teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid;
- 1.4.3. teab, kuidas teel valida mootorratta asukoht, et vältida riski ja säästa keskkonda;
- 1.4.4. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil plaanima.

1.5. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

- 1.5.1. teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas;
- 1.5.2. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.5.3. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorratast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.6. Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.6.1. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi;

1.6.2. oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid probleemülesande lahendamisel rakendada;

1.6.3. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).

1.7. Grupis sõit

Pärast koolitust õpilane:

1.7.1. teab grupis sõitmisel eri võimalusi grupi ülesehitamiseks (grupis olevate mootorrataste asukoht teel), lähtudes grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhi kogemusest jms;

1.7.2. mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus;

1.7.3. teab grupis sõitmisel eri võimalusi teavet vahetada, nagu käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine;

1.7.4. mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.

1.8. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

1.8.1. teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms);

1.8.2. mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest sõidukitest mööda sõita.

1.9. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

1.9.1. teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab sõitmisel neid arvestada;

1.9.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte oma käitumisega vältida;

1.9.3. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;

1.9.4. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;

1.9.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega;

1.9.6. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

2. SÕIDUÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

- 2.1.1. oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades mootorratta käsiraamatut;
- 2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;
- 2.1.3. oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;
- 2.1.4. oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;
- 2.1.5. teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest põhjustatud ohte;
- 2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

2.2. Mootorratta käsitsemine

Pärast koolitust õpilane:

- 2.2.1. oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
- 2.2.2. teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövreid;
- 2.2.3. omab realistlikku arusaama mootorratta käsitlemisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.2.5. on motiveeritud mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.

2.3. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

- 2.3.1. oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklusolukordades;
- 2.3.2. omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel;
- 2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;
- 2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 2.3.5. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 2.3.6. omab realistlikku arusaama vähese liiklusega teel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.3.7. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

2.4. Mootorratta juhtimine erinevates liiklusolukordades

Pärast koolitust õpilane:

- 2.4.1. oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt;

- 2.4.2. oskab teel erinevates liiklusolukordades kasutada asjakohaseid toimetulekuoskusi;
- 2.4.3. teab eri liiklussagedusega teel sõitmisega seotud ohte ja oskab neid oma käitumisega vältida;
- 2.4.4. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 2.4.5. omab realistlikku arusaama eri liiklussagedusega teedel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega eri liiklussagedusega teedel, ning oskab liikluskäitumises nendega arvestada;
- 2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
- 2.4.8. on võimeline hindama võimaliku liiklusohtriku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
- 2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades mootorrattast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

2.5. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;
- 2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;
- 2.5.3. oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
- 2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;
- 2.5.5. omab realistlikku arusaama möödasõidu, möödumise ning ümberpõikega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest.

2.6. Mootorratta juhtimine plaanitud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

- 2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu plaanida ja koostatud plaani järgi sõita;
- 2.6.2. mõistab, et sõitu plaanides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 2.6.3. on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil plaanida;
- 2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad mõjutada tema kui juhi käitumist, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus ja halb nägemine.